

Konteksti dhe qëllimi i kursit

Vendimet gjyqësore të arsyetuara mirë nuk janë thjesht një detyrim ligjor; ato gjithashtu shërbejnë për qëllime të shumta. Aktgjykimet e arsyetuara u tregojnë palëve se argumentet e tyre janë **dëgjuar dhe shqyrtuar**. Përmes arsyetimit adekuat, palët në procedurë mund të **kuptojnë** pse dhe si gjyqtari ka ardhur në një përfundim të caktuar dhe, për rrjedhojë, shqyrton nevojën për **ankesë**. Arsyetimi i mirë gjithashtu **lehtëson pranimin** e aktgjykimimit nga palët dhe nga publiku i gjerë. E fundit por jo më pak e rëndësishme, vendimet gjyqësore të arsyetuara mirë janë **mbrojtje kundër gjykimimit arbitrar** dhe siguron dhënien e drejtë të drejtësisë, por edhe besimin e publikut në sistemin gjyqësor.

Në vendosjen e çështjeve në nivel vendor, gjykatat në shtetet anëtare të Këshillit të Evropës zakonisht janë të detyruara sipas ligjit vendor të japin arsyetim të detajuar për vendimet e tyre. Megjithatë, detyrimet thelbësore në lidhje me përmbajtjen e atij arsyetimi burojnë gjithashtu nga Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ), siç interpretohet nga Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ) në praktikën e saj gjyqësore.

Detyrimi i gjykatave vendase për të dhënë arsyetimin e vendimeve të tyre është shprehur shprehimisht në praktikën gjyqësore të Gjykatës sipas Nenit 6 të KEDNJ-së, i cili është burimi kryesor - por jo i vetmi - i detyrimit të gjykatave vendase për të parashikuar një vendim të arsyetuar. Ky detyrim mund të rrjedhë edhe nga detyrimet pozitive dhe procedurale që rrjedhin nga një sërë dispozitash thelbësore të KEDNJ-së (për shembull, nenet 2, 3, 5, 8-11 të KEDNJ-së). Në nivel të BE-së, e drejta për një gjykim të arsyetuar është sanksionuar në Nenin 47 KDTBE, për t'u interpretuar në dritën e praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së.

“Sjellja e Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut në shtëpi do të thotë të krijosh një komunitet të gjyqtarëve evropianë të të drejtave të njeriut që veprojnë si gjyqtarë të “Strasburgut” në nivel vendor kur përballen me mosmarrëveshje që ngrenë të drejtat e Konventës.

Një gjyqësor efikas, i paanshëm dhe i pavarur është gurthemeli i një sistemi funksional kontrollesh dhe balancash demokratike.”

Gjyqtari Robert Spano, President i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, video hyrëse e kursit HELP me temë “Arsyetimi gjyqësor dhe të drejtat e njeriut”

Përvijimi i kursit

Ky kurs online ofron një përmbledhje gjithëpërfshirëse të arsytimit gjyqësor dhe standardeve të cilësisë së drejtësisë në lidhje me procedurat penale dhe civile, praktikën gjyqësore dhe praktikat e mira.

Kursi është interaktiv dhe përbëhet nga **7 module thelbësore**:

- **Hyrje**
- **Arsyetime gjyqësor dhe gjykimi i drejtë**
- **Arsyetime gjyqësor në procedurën penale – Faza e procedurës paraprake**
- **Arsyetime gjyqësor në procedurën penale – gjykimi, ankimimi dhe ekzekutimi i aktgjykimeve**
- **Arsyetime gjyqësor në procedurën civile – Parime të përgjithshme**
- **Arsyetime gjyqësor në procedurën civile – Çështje tematike I**
- **Arsyetime gjyqësor në procedurën civile – Çështje tematike II**

Audienca e synuar

Kursi i drejtohet kryesisht të gjithë profesionistëve ligjorë (gjyqtarëve, prokurorëve, avokatëve ose stafit të gjykatës). Mund të përdoret edhe nga **autoritete të tjera publike**, duke përfshirë institucionet kombëtare të të drejtave të njeriut, stafin e administratës publike, stafin parlamentar, etj. Mund të jetë gjithashtu një burim i madh për **studentët e universiteteve** ose **organizatat e shoqërisë civile**.

Zhvillimi i kursit

Ky kurs online HELP u zhvillua nga Veprimi i përbashkët i Bashkimit Evropian/Këshillit të Evropës [Forcimi i mjeteve juridike efektive për shkeljet e të drejtave të njeriut në Serbi](#), së bashku me [Programin HELP të Këshillit të Evropës](#). Veprimi zbatohet në kuadër të programit të përbashkët [Instrumenti Horizontal për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë 2019-2022](#). Pikëpamjet e shprehura këtu në asnjë mënyrë nuk mund të pasqyrojnë pozitën zyrtare të Bashkimit Evropian.

Kursi u publikua në vitin 2022.

Hyni në kursin falas në internet

Për të hyrë në kurs, së pari, duhet të hapni një llogari në HELP nëse nuk e keni bërë ende këtë (<http://help.elearning.ext.coe.int/login/>) (2 minuta) dhe më pas klikoni këtu për të hyrë drejtpërdrejt në kurs: <http://help.elearning.ext.coe.int/course/view.php?id=1754>